

HE 66/2025
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
liikenteen palveluista annetun lain
muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

”Rautatieliikenteen toimivalta ja
hankintamenettelyt”

Minna Soininen, toiminnanjohtaja, Paikallisliikenneliitto ry

Suomen Paikallisliikenneliitto ry

- Joukkoliikenteen järjestämisestä vastaavien kaupunkien ja kaupunkiseutujen viranomaisten joukkoliikenteen yhteistyö- ja edunvalvontajärjestö.
- Varsinaiset jäsenet ovat Helsingin seudun liikenne (HSL), Hämeenlinnan, Joensuun, Jyväskylän, Kotkan, Kouvolan, Kuopion, Lahden, Lappeenrannan, Oulun, Porin, Raaseporin ja Salon kaupungit sekä Tampereen, Meri-Lapin ja Turun joukkoliikenneyksiköt.

Kaksi vaihtoehtoa järjestää joukkoliikenne

- Joukkoliikenne voidaan järjestää joko **markkinaehtoisesti** tai **palvelusopimusasetuksen** (1370/2007) mukaisesti.
- Liikenne on järjestettävä palvelusopimusasetuksen (PSA) mukaisesti, kun toimivaltainen viranomainen on päättänyt varmistaa sellaisten joukkoliikennepalveluiden tarjoamisen, jotka ovat mm. **monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia** palveluita kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla.
- Joukkoliikenne on **markkinaehtoista silloin, kun liikennettä ei tueta julkisesti**. Julkinen tuki tarkoittaa niin liikennepalvelun hankintaa julkisena hankintana, kuin myös välillistä tukea markkinaehtoiselle liikenteelle lippujen asiakashintojen alentamiseksi.
- Kun liikennettä tuetaan julkisin varoin, on liikenne pääsääntöisesti kilpailutettava. Poikkeuksena tästä viranomaisen oma tuotanto, jota sovelletaan Helsingin raitiotie- ja metrolienteessä sekä osin Tampereen, Turun ja Porin linja-autoliikenteessä.

Paras lainsäädäntö kaupunkijoukkoliikenteen kehittämisen näkökulmasta

- Mahdollistaa toisiinsa integroitujen ja asiakkaille kohtuuhintaisten palvelujen toteuttamisen.
- Päätökset kaupunkiseuduilla, lähellä kansalaista. (Subsidiariteettiperiaate)
- Voidaan vaikuttaa palvelujen laatuun, saatavuuteen ja ympäristövaikutuksiin työssäkäyntialueilla.

Palvelusopimusasetus, PSA.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1370/2007, annettu 23.10.2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista.

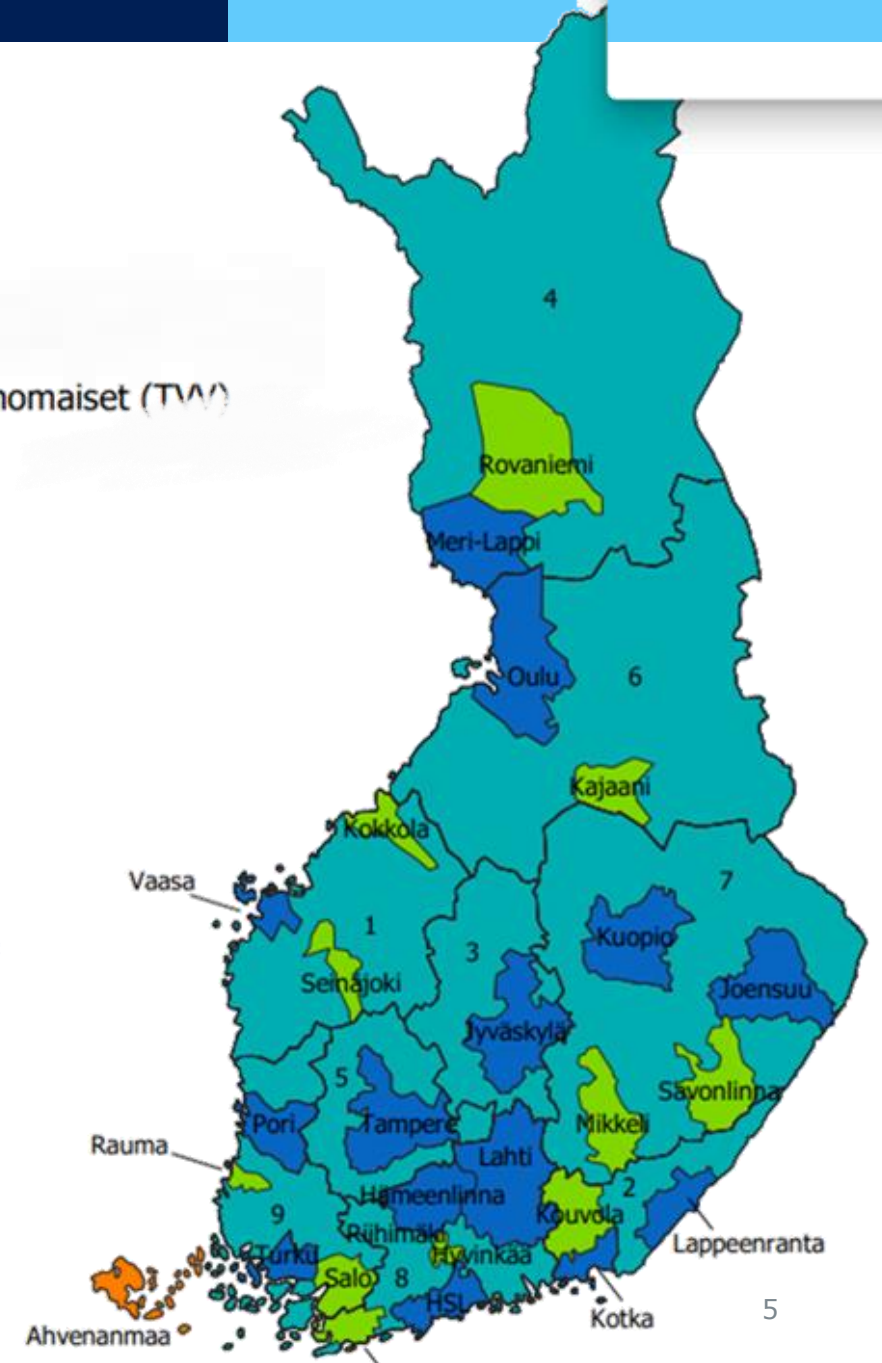

Kuljetustehtäviä tai kuljetusten rahoitusta

- Kunnat, **309**
- Hyvinvointialueet **21**
- Kela **1**, tilausvälitys **17**
- Toimivalta joukkoliikenteen järjestämiseen, **36**,
- Toimivalta joukkoliikenteen järjestämiseen raiteilla **2**
  - Valtio; LVM -> Traficom
  - HSL

nomaiset (TWW)

	tuhatta euroa	TA2026
Junaliikenteen ostot	34870	45 170
Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot ja kehittäminen	32329	32 329
Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	9750	9750
Keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	8125	8125
Lentoliikenteen ostot	16000	10600
Kehittämishankkeet	750	750
Liikkumisen ohjaus	600	600
Yhteensä	102424	107324

Kunnat 64 %
Valtio 36 %

656 miljoonaa euroa
matkakustannusten korvaus (2019)

348 suora rahoitus
(joukkoliikennetarjonta)

Raidemarkkinan rakennuspalaset

- Toimivalta – hankinnan valmistelu
- Kalustoyhtiö
- Alueelliset ja paikalliset tarpeet mukaan suunnitteluun, päätöksentekoprosessit ja aikataulut.
- Todellinen pääsy raideleveyteemme sopivaan kalustoon, kalustoyhtiö.
- Onnistuneet ja houkuttelevat ostoliikennekohteet.
- Markkinaehtoisten palvelujen, alueellisten ostoliikenteiden ja kaupunkiseutujen integroitujen joukkoliikennepalvelujen yhteenkytkentä **lippujärjestelmäratkaisulla.** käytännön vaatimukset ja ratkaisut kuvattuna hankintoihin.
- Ratakapasiteettiin. ratojen kuntoon ja infrastruktuurin kehittämiseen liittyvien asioiden hoito.
- Kustannusten kasvun ja palvelutarpeiden mukana kehittyvä rahoitustaso.

Markkinan toimivuus

- Joukkoliikenteen kilpailuttamisen päätavoitteena on hyvän joukkoliikennepalvelun tarjoaminen kohtuullisin kustannuksin. Tätä päätavoitetta edistäviksi osatavoitteiksi on tunnistettu:
  - toimivat joukkoliikennemarkkinat
  - hyvät palvelut asiakkaille
  - kohtuullinen kustannustaso
  - liikennepalveluiden kehittämisen mahdollistaminen
- Kilpailutetut joukkoliikennemarkkinat ovat toimivia silloin, kun tarjouskilpailuissa syntyy aitoa kilpailua.
  - Tämä edellyttää, että erikokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin sekä tulla ja poistua markkinoilta kohtuullisin kustannuksin.
  - Toimivat joukkoliikennemarkkinat on tavoitteista keskeisin, koska se mahdollistaa muiden tavoitteiden saavuttamisen.